

Granskning av beräkningen av det strukturella underskottet i de offentliga finanserna

I Finland har för hela den offentliga sektorn uppställts en målsättning för det finansiella underskottet, som borde uppnås på medellång sikt. Målsättningen kallas för målet på medellång sikt, och är för närvarande -0,5 procent av BNP. Det lagstadgade måluppställandet är knutet till den förnyade multilaterala övervakningen och koordineringen av finanspolitiken inom EU. I Finland ges de juridiska ramarna för måluppställandet i den från början av år 2013 gällande lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna, dvs. den så kallade fipo-lagen (869/2012). Under normala förhållanden leder en betydande avvikelse från målet eventuellt till att en korrigerande mekanism påbörjas, varvid bör vidtas korrigerande åtgärder så, att den offentliga sektorn uppnår sitt mål på medellång sikt. Målet på medellång sikt uppställs med hjälp av det strukturella underskottet i de offentliga finanserna, varvid det strukturella underskottet i de offentliga finanserna påverkar finanspolitiken genom målet på medellång sikt och korrigeringsmekanismen. Beräkningen av det strukturella underskottet i de offentliga finanserna är av teknisk natur, och beräkningen är inte särdeles transparent, varför det är motiverat att verifiera beräkningen.

Den av statens revisionsverk gjorda granskningen av finansministeriets beräkning av det strukturella underskottet i de offentliga finanserna avser att uppnå två syften. För det första säkerställs att finansministeriet har utfört beräkningen kalkylmässigt rätt. För det andra avser granskningen att utöka transparensen i beräkningen av det strukturella underskottet i de offentliga finanserna.

Statens revisionsverk upprepade finansministeriets beräkning av det strukturella underskottet i de offentliga finanserna på våren 2013 självständigt, varvid finansministeriets kalkyl jämte antaganden gick igenom i detalj. För att man av finansministeriets beräkning ska kunna utvärdera också andra än rent kalkylmässiga aspekter, har beräkningen jämförts med Europeiska kommissionens jämförbara beräkning av det strukturella underskottet i de offentliga finanserna.

Vid den beräkning som gjordes av statens revisionsverk påträffades inte betydande brister i finansministeriets beräkning av det strukturella underskottet i de offentliga finanserna på våren 2013. På basis av granskningen konstaterar revisionsverket att finansministeriet som regel har utfört beräkningen på våren 2013 rätt. Statens revisionsverk fäster uppmärksamhet vid att finansministeriets prognos från våren 2013 för den potentiella produktionens utveckling, som svarar mot ministeriets prognos vid denna tidpunkt för BNP på medellång sikt, är högre än kommissionens prognos. För sin del baserar sig prognosen på omständigheter, vilkas uppfyllelse inte förefaller särskilt sannolik. Särskilt den snabbare ackumuleringen av kapital i FiM:s prognos jämfört med kommissionens prognos baserar sig på ett antagande för vilket det är svårt att finna ekonomiska grunder. SRV anser inte det vara omöjligt att FiM:s prognos går i uppfyllelse, men önskar bättre beräkningsmässiga grunder för prognosen. Överhuvudtaget borde de antaganden som ligger bakom bedömningen av den potentiella produktionen motiveras mer ingående i FiM:s rapportering.

Slutligen framför statens revisionsverk sin oro för utvecklingen av den totala produktiviteten i Finland, emedan ökningen av den totala produktiviteten har så gott som avstannat efter finanskrisen. Utvecklingen av den totala produktiviteten avgör centralt utvecklingen av den potentiella produktionen och BNP på längre sikt. Man kan också säga, att utvecklingen av den totala produktiviteten avgör hur folkhushållets levnadsstandard utvecklas i ett långt perspektiv. Mätandet av den trendmässiga utvecklingen av den totala produktiviteten är förenat med problem, varvid dess utveckling sannolikt stärks i någon mån när finans- och skuldskrisen är överstånden, men eftersom den totala produktiviteten är en avgörande faktor för den ekonomiska välfärden, borde förändringarna av den totala produktiviteten följas med särskilt noggrant.